

Konya'daki Aile İşletmelerinin Kurumsallaşmasında Bilgi Teknolojilerinin Önemi

Rıfat İRAZ*
Ebru ÖZER**

ÖZET

Aile işletmeleri, küçük ölçekli işletme niteliğindeki zamanla büyüebilmektedir. Ülkemizdeki KOBİ'lerin %95'i aile işletmelerinden oluşmaktadır. Fakat aile işletmelerin ömrü uzun olmamakta diğer kuşaklara devredilen işletme sayısı çok azdır. Aile işletmelerinin ömürlerinin kısa olmasında aile üyelerinin kendi aralarında yaşadıkları sorunlar, işletmede uygulanan kurallara tüm aile üyelerinin veya bir kısmını uymaması gibi yönetsel sorunlar nedeniyle bu tür işletmeler kısa sürede dağılabilmektedirler. Günümüzde gelişmiş ülkelerin çoğunda ekonomik hayatta söz sahibi işletmeler ya aile işletmesidir, ya da aile işletmesi olarak ticari hayata atılmış şirketlerin devamıdır. Bu tür nedenlerden dolayı aile işletmelerinin uzun ömürlü olmasında kurumsallaşma önemli bir faktördür. Bilgi teknolojilerinin giderek öneminin arttığı günümüzde aile işletmelerinin kurumsallaşmasında bilgi teknolojileri çok önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışmamızda aile işletmelerinin kurumsallaşmasında bilgi teknolojilerinin rolünün tespiti amacıyla Konya faaliyet gösteren aile işletmelerine anket yapılmıştır. Konya'da imalat sektöründe faaliyet gösteren 100 adet aile işletmesine uygulanan bu anket, Likert Tipi ölçek kullanılmıştır. Anket yöntemi ile elde edilen veriler SPSS 16.0 paket programında analiz edilmiştir. Anketin güvenilirlik analizi yapılmıştır. Ankete katılanların demografik özellikleri ile ilgili anket soruları Frekans Dağılımı ile analiz edilmiştir. Kurumsallaşma ve Bilgi Teknolojileri soruları ise Ki Kare Bağımsızlık testi ile analiz edilmiştir. Anket üç bölüme ayrılmıştır. Anketin ilk bölümünde demografik özelliklere yer verilmiş, ikinci bölümde ise kurumsallaşma ile ilgili anket sorularından oluşmaktadır. Kurumsallaşma anket soruları 15 sorudan oluşmaktadır. Anketin üçüncü bölümünde, işletmelerdeki bilgi teknolojileri uygulamalarına ilişkin tutumları ölçmek için 12 soru vardır.

Araştırmamız iki hipotez üzerine kurulmuştur. Birinci hipotezimiz Araştırmamız hipotezlerinden Konya'daki aile işletmelerinin bilgi teknolojilerini kullanmanın işletme için önemli olması ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki vardır. İkinci hipotezimiz olan Konya bölgesi işletmelerinde bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı ile kurumsallaşma arasında doğru orantılı bir ilişki vardır ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında da olumlu bir ilişki vardır.

Bu anketlerden çıkan sonuçlar ile bu ilde faaliyet gösteren aile işletmelerinin kurumsallaşma sürecinde bilgi teknolojilerinin rolü tespit edilmiştir. Konya'da yapılan bu çalışmanın sonucu olarak Konya'da faaliyet gösteren aile işletmeleri için kurumsallaşma sürecinde bilgi teknolojilerinin önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Aile işletmelerin kurumsallaşma faaliyetleri sırasında bilgi teknolojilerinden faydalandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile işletmeleri, Kurumsallaşma, Bilgi Teknolojileri

Çalışmanın Türü: Durum tespitine yönelik araştırma

The Importance of Information Technologies Institutionalization of Family Business in Konya

ABSTRACT

While considered as a small scale enterprise, family-owned businesses can grow in time. In our country, 95 % of small and medium sized enterprises are comprised of family owned companies. However, the existence of the family-owned companies does not last very long and the number of the companies taken over by next generations is limited. In today's world, the businesses which have a crucial role on economical life are either family owned businesses or ongoing businesses which went into business as family-owned business. While considered as a small scale enterprise, family-owned businesses can grow by time. Institutionalization of family businesses is an important factor in being long-lived. Gradually increased the importance of information technologies in information technology today, the institutionalization of family businesses have a very important place.

* Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi

** Öğr. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi

In this study, the institutionalization of family businesses in order to determine the role of information technology in Konya was conducted to operate the family business . 100 units operating in the manufacturing sector in Konya apply this survey to family businesses, Likert- type scale was used. Survey data obtained by the method were analyzed by SPSS 16.0 program pack . Reliability of the questionnaire is analyzed. Related to demographic characteristics of the respondents of the survey questions were analyzed by Frequency Distribution. Institutionalization and Information Technologies questions were analyzed by the Chi-square test of independence. Survey consists of three parts . In the first part of the questionnaire given to demographic characteristics , and the second section consists of survey questions related to institutionalization . Institutionalization questionnaire consists of 15 questions . In the third part of the survey , the information technology business applications are 12 questions to measure attitudes .

Our research is based on two hypothes. Our first hypothesis of our research hypotheses using information technologies in Konya family businesses is important to the business in operation has a positive relationship between used computer number. Our second hypothesized that the Konya region, with the effective use of information technology in the business of institutionalization has a proportional relationship between the number of computers used in business has a positive relationship .

The results of this survey and the provinces in the institutionalization of family businesses operating in the role of information technology have been identified. As a result of this study conducted in Konya for family businesses in Konya operating in the information technology in the process of institutionalization has been concluded that it is important. Family businesses that benefit from information technology during institutionalization activities have been identified.

Keywords: Family Business, Institutionalization, Information Technology

1. Giriş

“Bir işletme yönetiminde, sahipliğin, temel politik karar birimlerinin ve hiyerarşik yapının önemli bir kısmının belli bir aile üyelerinden oluşması halinde ailesel yönetim vardır” (Koçel, 2005: 17). “Dünyadaki işletmelerinin %90’ı aile işletmelerinden oluşmaktadır. Türkiye’de bu oran %95’tir. Ancak Türkiye’de ikinci kuşağa geçince, devam edebilen aile şirketinin oranı %20, üçüncü kuşakta ise %10’un altındadır” (Fındıkçı, Mart 2008: 285).

Bir işletme yönetiminde, sahipliğin, temel politik karar organlarının ve hiyerarşik yapının önemli bir kısmının belli bir aile üyelerinden oluşması halinde ailesel yönetim söz konusudur (Koçel; 2005: 17). Dünyadaki işletmelerinin %90’ı aile işletmelerinden oluşmaktadır. Bu oran Türkiye’de %95’tir. Ancak ülkemizde ikinci kuşağa geçince, devam edebilen aile şirketinin oranı %20, üçüncü kuşakta ise %10’un altındadır (Fındıkçı, 2008: 285). KOSGEB’in yapmış olduğu çalışmaya göre aile işletmelerinin sayısının bu kadar fazla olmasının çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenleri şöyle sıralanmaktadır (KOSGEB, 2012):

- Aile işletmelerinin ekonomik ve sosyal kalkınmaya özellikle de istihdama yaptıkları katkının anlaşılması,
- Giderek artan sayıda işletmenin iş transferini gerçekleştirmek zorunda kalması,
- Aile işletmesi konusunda yapılan akademik çalışmaların artması ile kamuoyunda konunun ele alınması için uygun bir zeminin oluşması
- Aile işletmeleri tarafından üstlenildiği kabul edilen “sosyal rol”,
- Aile işletmelerine yönelik olarak lobi çalışması yapan sivil toplum kuruluşlarının artması.

Aile işletmelerinde işleri yapacak aile üyelerinin iş için gerekli becerilerine uygun olan, ahlaki ve manevi değerlere göre hareket eden ve sorumluluklarını yerine getirebilecek kişilerden oluşmalıdır (Astrachan vd.;2002). Aile işletmeleri ile ilgili araştırma yapan araştırmacılar işlere ailenin katılımının aile işletmelerinin farkı olduğu konusunda hem fikirlerdir (Chua vd.; 2009). Aile işletmelerini diğer işletmelerden ayıran en önemli özelliği işlerde aile ilişkilerinin etkisinin olmasıdır (Hoffman vd.: 2006)

Literatür araştırıldığında Aile işletmeleri ile ilgili çok çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda aile işletmeleri ile ilgili değişik tanımlara rastlamak mümkündür. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

- “Aile işletmesi, sevgi, çalışma ve insanlar arasında çoklu bağlantılardan oluşur. Bu bağlantılar ya olumlu bir saygı ittifakı biçiminde, ya da bir kavga ve düşmanlık ilişkisi biçiminde insanları bir araya getiren hem içsel hem dışsal bağlantılardır” (Pazarcık, 2003).
- “Aile şirketi, ailenin geçimini sağlamak ve/veya mirasın dağılmasını önlemek amacıyla kurulan, ailenin geçimini sağlayan kişi tarafından yönetilen, yönetim kademelerinin önemli bir bölümü aile üyelerince doldurulan, kararların alınmasında büyük ölçüde aile üyelerinin etkili olduğu ve aileden en az iki jenerasyonun kurumda istihdam edildiği şirkettir” (Karpuzoğlu, 2004: 19).

- “Ailedeki bir kişi (genellikle aile büyüğü) tarafından ya da aile bireylerinin bir araya gelerek ailenin geçimini sağlamak amacı ile kurulan ve aile bireyleri tarafından ailenin çıkarlarını, menfaatlerini ve toplumdaki saygınlığını korumak ya da arttırmak felsefesiyle dayalı, çoğu aile üyeleri tarafından yönetilen işletmelerdir” (Kebeci, 2011: 14).

2. Kurumsallaşma

Aile işletmelerinin ömrünün daha uzun olması içinde işletmelerin kurumsallaşması gerekmektedir. Günümüzde kurumsallaşmayı başaramayan aile işletmeleri uzun ömürlü olamayacaktır. Kurumsallaşma; çoğunlukla birtakım organizasyonel ve idari eksiklikleri olan bir işletmenin kurum olma süreci anlamında kullanılmaktadır (Ural, 2009: 17).

Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğünde kurumsallaşmanın anlamına bakıldığında kurumsallaşmak durumu olarak tanımlanmaktadır (TDK). Terminoloji incelendiğinde açık bir tanım bulunmamaktadır.

“Türkçe 'de kurumsal, gerek kurumdan türemiş, İngilizce 'deki institutional karşılığı anlamı, gerekse (başka bir kelime bulunmadığından üstlendiği) İngilizce 'deki corporate karşılığı anlamı bünyesinde barındırmak zorunda kalmış bir sözcüktür” (Ural,2009: 18).

TDK kurum sözcüğünü ise ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik olarak tanımlamaktadır (TDK). Ural çalışmasında “kurum, çok uzun yıllarda oluşmuş ve ancak çok yavaş değişebilecek bir kültüre sahip, tutucu olmaktan da öte, kendine has bir ekol oluşturmuş, bir enstitü düzeyinde bir oluşumu, bir teşekkül ifade eder. Dolayısıyla kurumsal bu özelliklere sahip olma durumunu, kurumsallaşma da bu özelliklere sahip olmaya doğru gitme sürecini anlatır. “Aile” şirketlerinin zaafi bu anlamda kurumsal olmamaları değildir. Bir şirketin uzun ömürlü ve başarılı olması, yönetim açısından gelişmiş olmasına bağlıdır, ama bu kurumsal olmasını gerektirmez. Institutional anlamında kurumsal olmayan, hatta yönetim felsefesi itibariyle özellikle böyle olmamayı seçmiş pek çok başarılı ve uzun yaşayan şirket vardır; diğer yandan olağanüstü bir kurumsallaşma (institutionalization) düzeyine ulaşmış iken varlığını sürdürebilmek için bunu törpüleyip daha yenilikçi olmaya dönüşen şirketlere de rastlanmaktadır” (Ural,2009: 18).

Kebeci'ye göre “Kurumsallaşma; her türlü etkileşim ve iletişimde belirli kuralların hâkim olmasıdır. Bir insanın bireysel yaşamından ailenin yaşamına ve kuruluşlara, toplumlara ve toplumlar arası ilişkilere kadar bütün sosyal süreçlerde, belirli kuralların hâkim olmasıdır. İşletmeler yaşayan kurumlardır ve er işletmenin kendine özgü kültürü vardır, işletme kültürü göz önünde bulundurularak kişiler arasındaki, işletmede, bölümler arasındaki, işletmeler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi için belirli kuralların oluşturulup yazılı yayınlanarak bu kurallar doğrultusunda yönetilmesidir” (Kebeci,2011: 97). Yazıcıoğlu'na göre ise kurumsallaşma, tekrarlanan eylemlerin ve alışkanlıkların topluluklar içerisinde standart hale gelmesi ya da uyulması gereken kurallar anlamı taşımaktadır (Yazıcıoğlu, Koç, 2009: 499).

3. Bilgi Teknolojileri

Bilgi teknolojileri organizasyonlarda “Bilgi Akışı”na ve “Bilgi Yönetimi”ne katkı sağlamaktadır (Öğüt, 2007: 157). Öğüt'e göre, “Günümüz şartlarında bilgi teknolojilerinin önemi ve işletmelerin bilgiye olan ihtiyaçlarından dolayı, işletmelerin bilgi teknolojilerinin kullanma gereksinimleri vardır. Teknolojinin gerisinde kalan işletmeler tutunamamaktadırlar. O yüzden işletmeler varlıklarını koruyabilmek için bilgi teknolojilerini takip etmek zorundadırlar.”(Öğüt, 2007: 186).”Bilgi teknolojilerini yaygın olarak kullanımı” işletmeler tarafından örgüt kültürü olarak kabul edilmeye başlamıştır (Baraz, 2006: 106) Rahap ve Hortona göre ise bilgi teknolojileri işletmelerin verimliliğini ve etkinliğini artırmak için, ve hatta rekabet avantajı kazanmaları için bir fırsat sağlayacaktır. Nikbakhsh ise çalışmasında bilgi teknolojisinin yeni, küresel, bilgi tabanlı toplumu analizinde temel unsur olduğunu ifade etmektedir (Nikbakhsh, 2011: 11). Bensghir ise çalışmasında, "Bilgi teknolojileri; verilerin kaydedilmesi, saklanması, belirli bir süreçten geçirilerek bilgiler üretilmesi, üretilen bu bilgilere ulaşılması, saklanması ve nakledilmesi gibi işlemlerin verimli yapılmasına imkan tanıyan teknolojileri kapsar. Bilgi teknolojileri; sesli, resimli, metinli ve sayısal verilerin elde edilmesi, işlenmesi, saklanması ve dağıtımını yürüten mikro elektrige dayalı hesaplama ve iletişim teknolojilerini içermektedir. Başta bilgisayarlar ve bunlara destek sunan girdi ve çıktı donanımları olmak üzere faks, mikrografik, telekomünikasyon, doküman doldurma ve hazırlama makineleri ve basım makineleri vb. bilgi

terimi içinde yer alan donanımlar olmaktadır” (Bensghir, 1996: 39). Öğüt’e göre ise “Bilgi teknolojileri kavram olarak, verilerin kayıt edilmesi, saklanması, belirli bir işlem sürecinden geçirmek suretiyle bilgiler üretilmesi, üretilen bu bilgilere erişilmesi, saklanması ve nakledilmesi gibi işlemlerin etkili ve verimli yapılmasına olanak tanıyan teknolojileri tanımlanmada kullanılan bir terimdir.

Bilgi teknolojileri; sesli, resimli, metinli ve sayısal verilerin(bilgi formalarının) elde edilmesi, işlenmesi, saklanması ve dağıtımını yürüten, mikro elektroniğe dayalı hesaplama ve iletişim teknolojilerini içerir. Bilgi teknolojileri, bilgisayar ve iletişim teknolojilerini, verileri aktif ve yararlı bilgilere dönüştürme yöntemlerini kapsayan bağlantılı ve etkileşimli teknolojilerdir. Bu bağlamda, başta bilgisayarlar ve bunlara destek sunan girdi ve çıktı donanımları başta olmak üzere faks, mikrografik, telekomünikasyon, doküman doldurma ve hazırlama makineleri ve basım makineleri vb. bilgi teknolojileri terimi içinde yer alan donanım olmaktadır. Bilgi teknolojileri; lazer, fiber optik, ses tarayıcıları gibi iletişim teknolojilerinin gelişmesine paralel olarak hızla gelişmektedir” (Öğüt, 2007: 158).

4. Konya'daki Aile İşletmelerinin Kurumsallaşmasında Bilgi Teknolojilerinin Önemi

4.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, aile işletmelerinin kurumsallaşmasında bilgi teknolojilerinin rolünün tespit edilmesidir. Konya ilinde yapılan bu araştırma ile Konya ilindeki aile işletmelerinin kurumsallaşmasında bilgi teknolojilerinin kullanımının önemi tespit edilecektir.

4.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın verileri anket yöntemi ile toplanmıştır. Uygulanan ankette, Likert Tipi ölçek kullanılmıştır. Anketin güvenilirlik analizi yapılmıştır. Ankete katılanların demografik özellikleri ile ilgili anket soruları Frekans Dağılımı ile analiz edilmiştir. Kurumsallaşma ve Bilgi Teknolojileri soruları ise Ki Kare Bağımsızlık testi ile analiz edilmiştir.

Anketin ilk bölümünde demografik özelliklere yer verilmiş, ikinci bölümde ise kurumsallaşma ile ilgili anket sorularından oluşmaktadır. Anketin üçüncü bölümünde, işletmelerdeki bilgi teknolojileri uygulamalarına ilişkin tutumları ölçmek için sorular vardır.. Elde edilen veriler SPSS istatistik paket programında değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

4.3. Bulgular

Tablo 1’de Konya’da ankete katılan aile işletmelerinin yaş durumuna göre dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 1. Konya’da Anketi Cevaplayanların Yaş Durumuna Göre Dağılımı

Yaş	Frekans	%
18-25	8	8
26-40	38	38
41-55	50	50
56+	4	4
Toplam	100	100

Tablo 1’e bakıldığında Konya’da ankete katılanların %8’inin 18-25 yaş arası, %38’inin 26-40 yaş arası , %50’sinin 41-55 yaş arası ve %4’ünün 56 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Buna göre ankete katılanların genç olduğu söylenebilir.

Tablo 2’de Konya’da ankete katılan aile işletmelerinin kullandıkları bilgisayar sayılarının dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 2. Konya’da İşletmede Kullanılan Bilgisayar Sayısına Göre Dağılımı

Bilgisayar Sayısı	Frekans	%
Yok	1	1
1-4	61	61
5-10	23	23
11+	15	15
Toplam	100	100

Tablo 2.'de görüldüğü üzere Konya'dan ankete katılan işletmelerin %1'inde bilgisayar yokken, %61'inde 1-4 arasında, %23'ünde 5-10 ve %15'inde 11 adetten fazla bilgisayar bulunmaktadır.

Konya'da yapılan çalışmaya göre çıkan sonuçlar incelendiğinde, Tablo.3'de Konya ilinde yapılan araştırma sonucunda işletmesinde hiç bilgisayara sahip olmayanların tamamı işletmelerde bilgi teknolojilerini kullanmalarının işletme için önemli olduğuna inanmamaktadır. İşletmesinde 1 ile 4 arasında bilgisayara sahip olanları ise %88,5'i bu görüşe inanırken, % 11,5'i bu görüşe inanmamaktadır. Yine tabloyu incelediğimizde 5 ile 10 arasında bilgisayara sahip olan işletmeler ile 11'den fazla bilgisayara sahip olan işletmelerin tamamı bu görüşe inanmaktadır.

Tablo 3. Deneklerin Konya'daki İşletmelerde Bilgi Teknolojilerini Kullanmalarının İşletme İçin Önemli Olması İle İşletmede Kullanılan Bilgisayar Sayısına Göre Dağılımı

Katılım Düzeyleri		Bilgisayar Sayısı			
		Yok	1-4	5-10	11+
Bilgi Teknolojilerini Kullanmalarının İşletme İçin Önemli midir?					
Evet	SAYI	0	54	23	15
	%	0	88,5	100	100
Hayır	SAYI	1	7	0	0
	%	100	11,5	0	0
Toplam	SAYI	1	61	23	15
	%	100	100	100	100

“H0: Bilgi teknolojilerini kullanmanın işletme için önemli olması ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki yoktur.

H1: Bilgi teknolojilerini kullanmanın işletme için önemli olması ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki vardır.”

Konya'da yapılan çalışmaya göre çıkan sonuçlar incelendiğinde, Tablo.3'de Konya ilinde yapılan araştırma sonucunda işletmesinde hiç bilgisayara sahip olmayanların tamamı işletmelerde bilgi teknolojilerini kullanmalarının işletme için önemli olduğuna inanmamaktadır. İşletmesinde 1 ile 4 arasında bilgisayara sahip olanları ise %88,5'i bu görüşe inanırken, % 11,5'i bu görüşe inanmamaktadır. Yine tabloyu incelediğimizde 5 ile 10 arasında bilgisayara sahip olan işletmeler ile 11'den fazla bilgisayara sahip olan işletmelerin tamamı bu görüşe inanmaktadır.

Hipoteze ilişkin Konya'da X2 analizinde Pearson Chi-Square değeri 0,001 çıkmıştır. Bulunan ki-kare değeri ile serbestlik düzeyi (df) = 12 ve $\alpha = 0,05$ düzeyinde karşılaştırılmış ve $\alpha = 0,05$ düzeyinin altında çıkmıştır. Buna göre gerçekleştirilen çalışma Konya bölgesi Bilgi teknolojilerini kullanmanın işletme için önemli olması ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki vardır.

Buna göre; H1 hipotezini kabul, H0 Hipotezi ise reddedilmektedir.

İkinci hipotezde “H0: Bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı ile kurumsallaşma arasında doğru orantılı bir ilişki vardır ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki yoktur.

H1: Bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı ile kurumsallaşma arasında doğru orantılı bir ilişki vardır ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki vardır.”

Konya'da yapılan çalışmaya göre çıkan sonuçlar incelendiğinde, Tablo 4.'te Konya'dan ankete katılan işletmelerden bilgisayar sahibi olmayanların tamamı bu görüşe katılmaktadır. Yine aynı tabloyu incelediğimizde bilgisayar sayısı 1 ile 4 arasında olan işletmelerin %54,1 'ü bu görüşe katılırken %45,9'u bu görüşe katılmamaktadır. İşletmede bilgisayar sayısının 5 ile 10 arasında olduğu işletmelerin %65,2'si bu görüşe katılırken %34,8'i bu görüşe katılmamaktadır. Konya'da bilgisayar sayısı 11'den fazla olan işletmelerin tamamı bu görüşe katılmaktadır.

Tablo 4. Konya'da Bilgi Teknolojilerinin Etkin Kullanımı İle Kurumsallaşmaya İlişkin Cevapların İşletmede Kullanılan Bilgisayar Sayısına Göre Dağılımı

Katılım Düzeyi		Bilgi teknolojilerini kullanmanın işletme için önemli midir?		
Bilgisayar Sayısı		Evvet	Hayır	Toplam
YOK	SAYI	0	1	1
	%	0	100	100
1-4	SAYI	33	28	61
	%	54,1	45,9	100
5-10	SAYI	15	8	23
	%	65,2	34,8	100
11+	SAYI	12	0	23
	%	100	0	100
TOPLAM	SAYI	63	37	100
	%	100	100	100

Hipoteze ilişkin Konya'da X2 analizinde Pearson Chi-Square değeri 0,005 çıkmıştır. Bulunan ki-kare değeri ile serbestlik düzeyi (df) = 12 ve $\alpha = 0,05$ düzeyinde karşılaştırılmış ve $\alpha = 0,05$ düzeyinin altında çıkmıştır. Buna göre gerçekleştirilen çalışma Konya bölgesi işletmelerinde bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı ile kurumsallaşma arasında doğru orantılı bir ilişki vardır ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki vardır.

Buna göre; H1 hipotezini kabul, H0 Hipotezi ise reddedilmektedir.

5. Sonuç

Aile işletmelerinin sayısı ülkemizde büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Ülkemizde ağırlıklı olarak küçük ve orta büyüklükteki işletmeler olarak yaşamlarını sürdüren aile işletmelerinin yanında ayrıca Türk sanayisine yön veren Koç Holding, Sabancı Holding gibi büyük aile işletmeleri de bulunmaktadır.

Araştırmamız hipotezlerinden Konya'daki aile işletmelerinin bilgi teknolojilerini kullanmanın işletme için önemli olması ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında olumlu bir ilişki vardır hipotezi analiz sonuçlarına göre kabul edilmektedir. Bu durumda Konya'daki işletmelerin bilgi teknolojilerine önem verdikleri için bilgisayar edindiklerini ve bilgisayara sahip olma oranlarının yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Araştırmamızın bir diğer hipotezi olan Konya bölgesi işletmelerinde bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı ile kurumsallaşma arasında doğru orantılı bir ilişki vardır ile işletmede kullanılan bilgisayar sayısı arasında da olumlu bir ilişki vardır.

Yaptığımız çalışmanın sonuçlarına göre Konya ilinde kurumsallaşma sürecinde bilgi teknolojilerine önem verildiği söylenebilir. Bilgi teknolojilerine hızlı ve kısa sürede sahip olmanın çeşitli maliyetleri olması sebebiyle işletmeler yavaş bir şekilde bu teknolojilere sahip olmak istemektedir. Yapılan çalışmada oranların düşük çıkmasının nedeni bilgisayar teknolojisine sahip olmanın maliyeti olabilmektedir. Bir de bilgi teknolojisine sahip olmanın yetmediği ve bilgisayar bilgisine sahip olan kişileri çalıştırmak için daha yüksek maaş vermek gerektiği için işletmeler bilgi teknolojisine geçişte yavaş davranmaktadırlar. Ayrıca çalışmamızda Konya ilinde oranların düşük çıkmasının nedeni ankete katılanların eğitim durumlarının düşük olması, işletme geçmişinin fazla olmaması ve işletmenin büyüklüğünün küçük olması olabilmektedir. Bu nedenlerde çalışmanın sonuçlarını etkilemektedir. Tüm bu nedenlere rağmen işletmelerin uzun ömürlü olabilmesi için kurumsallaşması ve kurumsallaşma içinde işletmelerinde bilgi teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmaları gerekmektedir. Ancak bu şekilde işletme 2., 3. ve diğer kuşaklara devredilebilir. Aksi halde işletmenin ömrü uzun olmayacaktır.

Kaynakça

Acar, Sami,(2006). Bilgi Teknolojilerindeki Gelişmelerin Ofis Sistemleri Üzerindeki Etkisi ve Ofislerde Görsel Otomasyon, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:1, 49-70

Alacaklıoğlu, Haluk. (Nisan-2009). Kurumsal Yönetim ve Aile Şirketleri, (1.Baskı). İstanbul: Resital Yayıncılık

Apaydın, Fahri, (2008). Kurumsallaşmanın Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Performansına Etkileri, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:4, Sayı:7, 121-145

- Atilla, Emre, Küskü, Fatma (2006). Görünürde Kurumsallık: Aile İşletmeleri Örneği. 2. Aile İşletmeleri Kongresi Bildiriler Kitabı.14-15 Nisan. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, 191-199
- Aslan, İmran, Çınar, Orhan (2010). Bir Aile Şirketinin Kurumsallaşması: Yeniden Yapılandırma ve Varislerin Yönetime Hazırlanması Süreci, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt:2, Sayı:1, 89-97
- Astrachan, Joseph H., Klein Sabine B.,(2002). The F-PEC Scale of Family Influence:A Proposal for Solving the Family Business Definition Problem, *Kosmas X. Smyrnios*
- Aydınlık, Arzu Ülgen, Karagülle, Ali Özgür .(2006), *Tekstil (İplik) Sektöründeki Bir Aile İşletmesinin Kurumsallaşma Düzeyini Belirlemeye Yönelik Bir Uygulama*, 2. Aile İşletmeleri Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul, 58-63.
- Baraz,Barış.(2006). Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma Ölçütleri, 2. Aile İşletmeleri Kongresi,İKÜ, İstanbul,120-129
- Bedük, Aykut (Eylül-2003). Karşılaştırmalı İşletme Yönetim Terimleri Sözlüğü, (3.Baskı). Ankara: Atlas Yayın
- Bensghir, Turksel Kaya.(Haziran 1996). Bilgi Teknolojileri ve Örgütsel Değişim (1.Baskı). Ankara: TODAİE
- Chua,Jess H., Chrisman,James J.,Sharma,Pramodita,(1999). Entrepreneurship: Theory and Practice, *Defining the Family Business by BehaviorJournal*,Vol. 23
- Çelik, Adnan, Akgemci, Tahir. (Eylül-2007). Girişimcilik Kültürü ve KOBİ'ler, (2.Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi
- Erdoğan,Yasin (2007). Aile İşletmelerinin Kurumsallaşması ve Bilgi Teknolojilerinin Rolü: Kırıkkale İlinde Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya
- Fındıkcı İlhami. (2008). Aile Şirketleri (3.Baskı). İstanbul: Alfa Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.,
- Hoffman, J., Hoelscher, M., & Sorensen, R. (2006). Achieving sustained competitive advantage: A family capital theory. *Family Business Review*, 19(2), 135-145.
- İraz, Rıfat. (2004). Organizasyonlarda Karar Verme ve İletişim Sürecinin Etkinliği Bakımından Bilgi Teknolojilerinin Rolü, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:11, 407-422
- Karpuzoğlu, Ebru. (Ağustos 2004). Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma (1.Baskı). İstanbul: Hayat Yayıncılık
- Kebeci, Türkan, (Eylül 2011). Aile Şirketlerinde Yönetim Anlayışı ve Kurumsallaşma (1.Baskı). İstanbul: İkinci Adam Yayınları
- Kırım, Arman, (2007). Aile Şirketlerinin Yönetimi, (4.Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık
- Koçel, Tamer, (Eylül 2003). İşletme Yöneticiliği. (Genişletilmiş 9.Baskı). İstanbul: Beta Basım Dağıtım A.Ş.
- KOSGEB, Aile İşletmeleri: Avrupa Birliğindeki Yaklaşımlar, <http://www.kosgeb.gov.tr/Pages/UI/UluslarArasilliskiler.aspx?refIn=33>, Erişim Tarihi: 30.04.2012
- Lubinski, Christina, (2011). Path Dependency and Governance in German Family Firms, *Business History Review* 85, 699-724
- Melin, Leif,Nordqvist, Mattias, (2007). The Reflexive Dynamics Of Institutionalization: The Case Of The Family Business,*Sage*, 321-333
- Nikbakhsh, Abbas, (2011). The role of Information and Communication Technologies (ICT) In Improving Agriculture: Nature and Science, 10-13
- Ögüt, Adem, (2007). Bilgi Çağında Yönetim. İstanbul: Çizgi Kitabevi Yayınları
- Özkaya, Onay Meltem, Şengül, Canan Muter,(2006). Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma ve İkinci Kuşağın “Kurumsallaşma” Konusuna Bakış Açısı. *Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*,Cilt:21,Sayı:1,109-126
- Pazarcık, Orhan, (2004). Aile İşletmelerinin Tanımı Kurumsallaşması ve Yönetimi, 1. Aile İşletmeleri Kongresi Kongre Kitabı, İstanbul Kültür Üniversitesi, 33-53
- Rahap, Jogiyanto Hartono, (2012). Adoption of Information Technology on Small Businesses: The Role of Environment, Organizational and Leader Determinant, *International Journal of Business, Humanities and Technology*, 60-66

Seymen, Oya Aytemiz, Aydemir Burhan, Taşçı Aslı (2004), Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma Süreci ve Sektörel Bir Uygulama, İstanbul Kültür Üniversitesi 1. Aile Şirketleri Sempozyumu Kitabı, s.604-617, İstanbul.

Şimşek, M.Şerif, Çelik, Adnan. (Ekim-2012). Yönetim ve Organizasyon (14.Baskı). Konya: Eğitim Yayınevi

Temel, Elif Karabulut, Bulut, Zeki Atıl.(2008). Kurumsallaşmadan Büyüme Olur Mu? Bir Aile İşletmesinin İncelenmesi, 3. Aile İşletmeleri Kongresi Bildiriler Kitabı. 18-19 Nisan. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, 151-159

Ural, Aydın. (2009). Aile Şirketlerinde “Kurumsallaşma” Sendromu (2.Baskı).İstanbul: Sistem Yayıncılık

Yazıcıoğlu, İrfan, Koç, Hakan (2009). Aile İşletmelerinin Kurumsallaşma Düzey-lerinin Belirlenmesine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21/2009, 497-507

Yıldız, Arif. (Nisan 2008). Aile İşletmelerine Tavsiyeler ve Konya'da Aile İşletmeleri Üzerine Yapılmış Bir Araştırma (1.Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık

Yıldız, Mehmet Selami,(Yaz-2008). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde (KOBİ) Bilgi Teknolojilerinin Kullanım Düzeyi ve Bilgi Teknolojilerinin Firmalar Üzerinde Etkileri, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C.7,212-239